

LIETUVOS SOLVIT CENTRAS

2020 M. VEIKLOS ATASKAITA

Ekonomikos ir inovacijų ministerija

Europos Sąjungos ir tarptautinių reikalų departamentas

Gedimino pr. 38, Vilnius

+370 706 64803 solvit@eimin.lt

<https://eimin.lrv.lt/solvit>

Apie SOLVIT

Europos Sąjungos (toliau – ES) vidaus rinka atveria daugybę galimybių asmenims, norintiems gyventi ir dirbti kitoje valstybėje narėje, bei įmonėms, norinčioms išplėsti savo rinkų ribas. Tačiau jei valdžios institucijos nesivadovauja ES teisės nuostatomis, neišvengiamai kyla problemų, kurios trukdo ES piliečiams ir verslui pasinaudoti visais vidaus rinkos teikiamais privalumais. Todėl 2002 m. tokioms tarpvalstybinėms problemoms spręsti Europos Komisija sukūrė specialų įrankį – SOLVIT.

SOLVIT tinklas nagrinėja ES piliečių ir įmonių skundus, kai jie susiduria su problemomis, kylančiomis dėl kitų ES valstybių narių valdžios institucijų neteisingo ES teisės aktų taikymo. SOLVIT tinklą sudaro visose ES valstybėse narėse veikiančios SOLVIT centrai, taip pat Norvegijoje, Islandijoje, Lichtenšteine, kurie yra įsikūrę nacionalinėse administravimo institucijose. Lietuvos SOLVIT centras veikia Ekonomikos ir inovacijų ministerijoje, Europos Sąjungos ir tarptautinių reikalų departamente. SOLVIT paslaugos – nemokamos, o neformalus veikimo būdas padeda ES piliečiams ir įmonėms rasti greitus ir praktiškus sprendimus.

Kaip SOLVIT sprendžia problemas sužinoti galima [čia](#).

Turinys

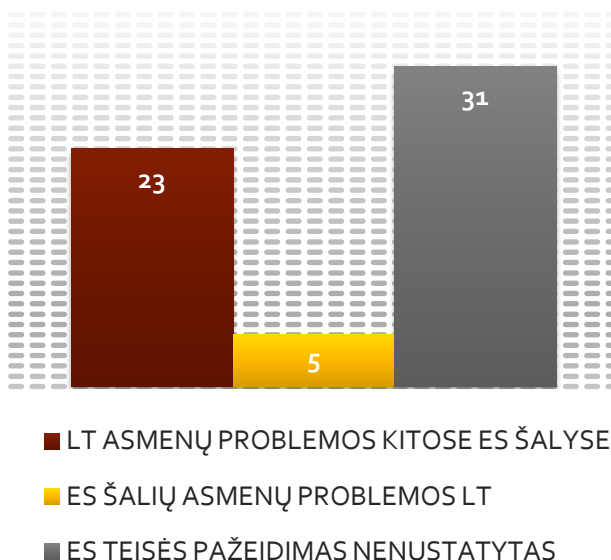
APIE SOLVIT	2
SKUNDŲ SKAIČIUS	3
Lietuviai aktyviai gina savo ES teises	3
Piliečių ir įmonių skundai	4
PROBLEMŲ SPRENDIMO EFEKTYVUMAS IR SRITYS	4
Efektyvumas	4
Problemų sprendimo trukmė	5
Problemų sritys	5
Valstybės, dėl kurių institucijų į SOLVIT kreiptasi dažniausiai	6
SĖKMĖS ISTORIJOS	6

SKUNDŲ SKAIČIUS

2020 m. Lietuvos SOLVIT centre išnagrinėti **59 skundai** (2019 m. – 64 skundai), iš kurių 28-ioose buvo nustatytas galimas ES teisės pažeidimas (SOLVIT kompetencijos bylos) ir problemos buvo sprendžiamos pagal SOLVIT bylą nagrinėjimo taisykles. Lietuvos SOLVIT centras, bendradarbiaudamas su kitų ES valstybių SOLVIT centrais, sprendė **23 SOLVIT kompetencijos bylas** dėl problemų, kilusių Lietuvos asmenims kitose ES valstybėse narėse, ir **5 bylas** dėl Lietuvos institucijų sprendimų, galimai pažeidžiančių ES teisę (skundai, gauti iš kitų ES valstybių asmenų).

31-as skundas buvo išnagrinėtas ir atmetas nenustačius ES teisės pažeidimo (ne SOLVIT kompetencijos bylos). Svarbu paminėti, kad visi gaunami skundai yra nagrinėjami pagal SOLVIT bylą nagrinėjimo taisykles, nustatytas Europos Komisijos 2013 m. rugsėjo 17 d. Rekomendacijoje dėl SOLVIT principų¹. Kiekvienas skundas vertinamas, ar priklauso SOLVIT kompetencijai, atliekama problemos teisinė analizė, konsultuojamasi su atitinkamų sričių ekspertais. Tais atvejais, kai nenustatomas ES teisės pažeidimas ir skundas atmetamas, pareiškėjui visada išaiškinamas ES ar nacionalinės teisės taikymas jo individualiu atveju ir pasiūlomas geriausias problemos sprendimo būdas.

2020 m. SKUNDAI

Lietuviai aktyviai gina savo ES teises

2020 m. Lietuvos asmenų skundai sudarė beveik **1 proc.** visų SOLVIT tinkle gautų skundų (54 v. 5649), kai tuo tarpu Lietuvos gyventojų skaičius sudaro tik **0,5 proc.** visų ES gyventojų (2,8 mln. v. 514mln.)². Kasmet stebima tendencija, kad kitose ES valstybėse gyvenantys ar dirbantys lietuviai aktyviai ieško būdų ginti savo ES teises.

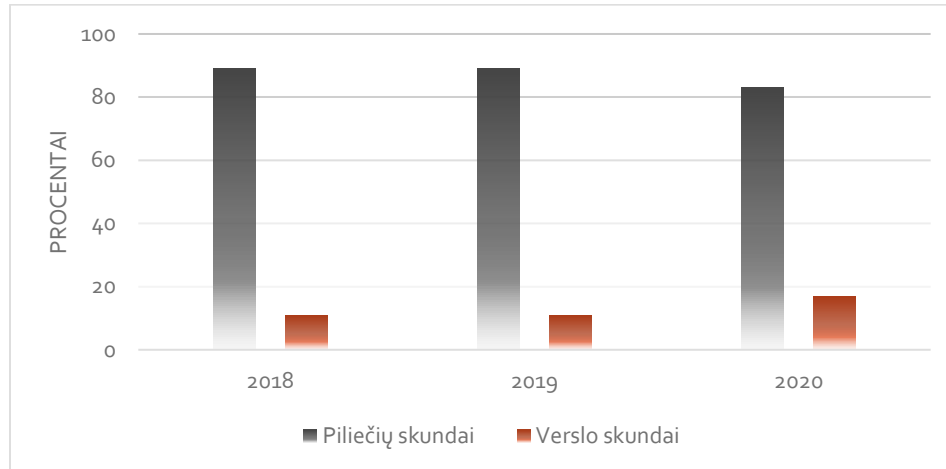
¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32013H0461&qid=1613723006208>

² Skaičiuojama kartu su Jungtine Karalyste, kurios SOLVIT centras darbą baigė 2020-12-31.

Piliečių ir įmonių skundai

2020 m., kaip ir ankstesniais metais, Lietuvos SOLVIT centre didesnę dalį (83 proc.) nagrinėtų skundų sudarė piliečių skundai. 2020 m. nagrinėta 10 įmonių skundų, iš jų išspręstos 3 SOLVIT kompetencijos bylos, 7 skundai išnagrinėti ir atmesti nenustačius ES teisės pažeidimo.

LT: Piliečiai v. Verslas

Santykinai mažesnis verslo atstovų skundų kiekis matomas visos ES mastu visame SOLVIT tinkle. 2020 m. SOLVIT tinkle įmonių skundai sudarė tik **4,3 proc.** visų skundų (245 iš 5649), kai tuo tarpu Lietuvos SOLVIT centre gauti verslo atstovų skundai sudarė **16,9 proc.** gautų skundų (10 iš 59). Siekianti didinti įmonių susidomėjimą SOLVIT paslaugomis, beveik visa Lietuvos SOLVIT centro viešinimo veikla nukreipta į verslo tikslinę auditoriją.

PROBLEMŲ SPRENDIMO EFEKTYVUMAS IR SRITYS

Efektyvumas

2020 m. Lietuvos SOLVIT centras gavo 5 SOLVIT kompetencijos bylas prieš Lietuvos institucijų veiksmus, kurias Lietuvos SOLVIT centras išsprendė teigiamai, t. y. net **100 proc.** efektyvumu (*resolution rate*). Džiugina, kad šis problemų sprendimo efektyvumo rodiklis kelerius metus iš eilės yra itin aukštas.

Kiti SOLVIT centrai net **95,7 proc.** lietuvių inicijuotų SOLVIT kompetencijos bylų prieš kitų ES valstybių institucijų veiksmus išsprendė teigiamai (tik 1 byla baigta neišsprendus problemos). Tai reiškia, kad SOLVIT dėka institucijos, kuriomis buvo skundžiamasi, pakeitė savo sprendimus lietuvių naudai arba buvo išaiškinta, kad jų sprendimai atitinka ES teisę.

Visame SOLVIT tinkle 2020 m. bylų sprendimo efektyvumas siekia **85,2 proc.**

Aukšti SOLVIT bylų sprendimo rodikliai (*resolution rate*) rodo ne tik didelę naudą asmenims, kai jų individualios problemos yra išsprendžiamos itin efektyviai, bet kartu užtikrina visos ES vidaus rinkos sklandesnį veikimą ir tinkamą ES teisės taikymą.

Problemų sprendimo trukmė

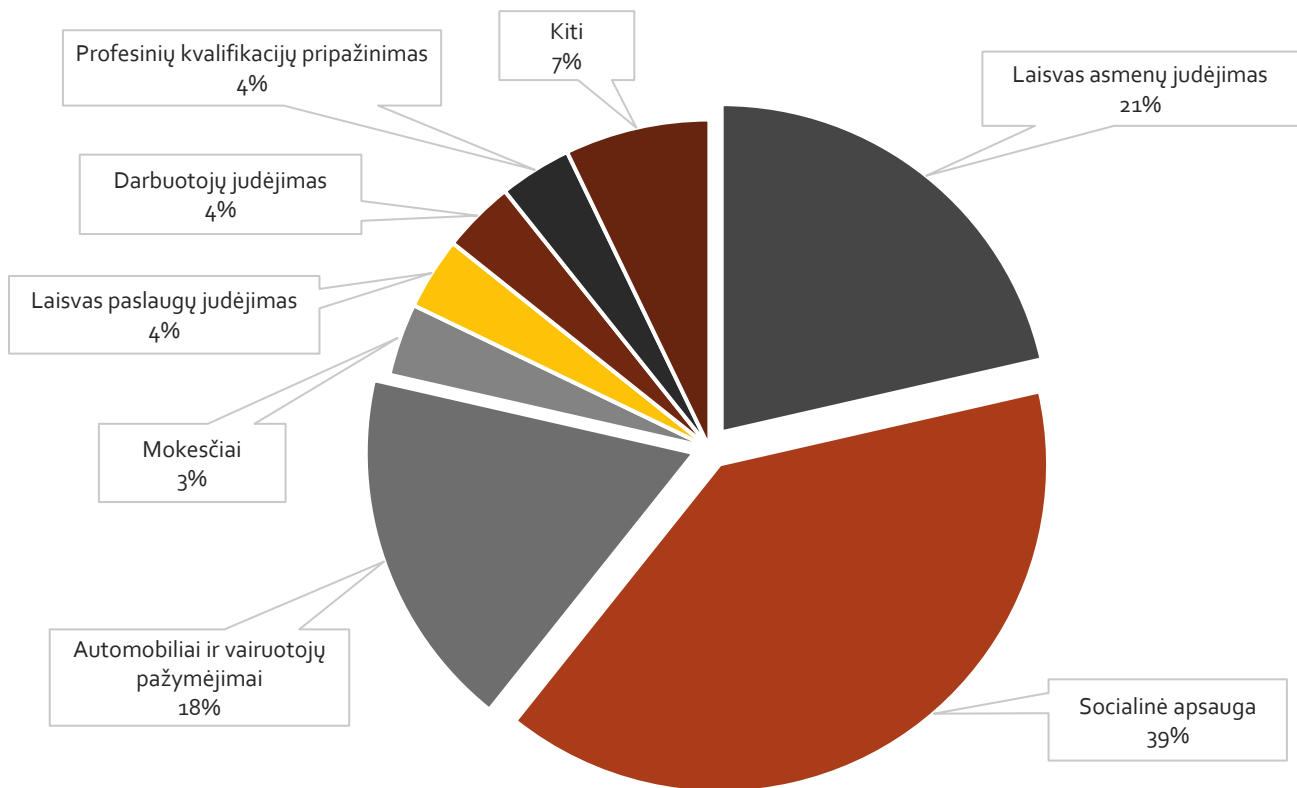
Visos SOLVIT kompetencijos bylos (**100 proc.**), gautos 2020 m. iš kitų SOLVIT centrų dėl problemų, kilusių ES asmenims Lietuvoje, buvo išspręstos laiku, t. y. per 70 dienų laikotarpį. Vidutiniškai vienai bylai išspręsti Lietuvos SOLVIT centrui prirėikė **35 dienų**.

Kitų ES valstybių SOLVIT centrai **61 proc.** lietuvių inicijuotų SOLVIT kompetencijos bylų išsprėdė laiku. Vidutiniškai vienai bylai išspręsti jiems prirėikė **61 dienos**.

Problemų sritys

2020 m., kaip ir 2019 m., daugiausia **SOLVIT kompetencijos bylų** buvo spręsta socialinės apsaugos srityje. Dažniausia problema – institucijų atsisakymas mokėti asmeniui priklausančias socialines išmokas, taip pat dažni vėlavimo priimti sprendimus atvejai. Laisvo asmenų judėjimo problemos taip pat išlieka tarp populiariausių.

2020 m. PROBLEMŲ SRITYS

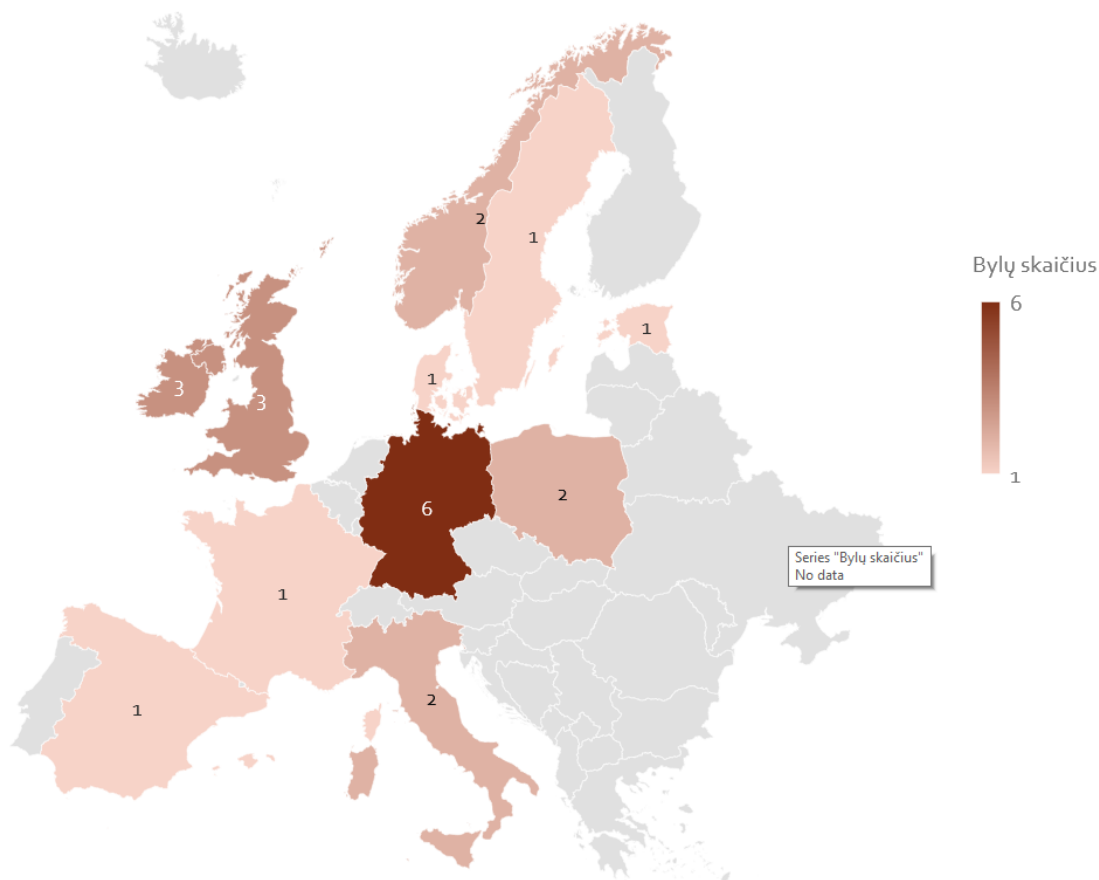

Lyginant su 2019 m., 2020 m. padaugėjo bylų dėl vairuotojų pažymėjimų, taip pat gauta problemų darbuotojų komandiravimo bei transporto paslaugų teikimo srityse. Daugelyje kitų sričių SOLVIT kompetencijos bylų skaičius nežymiai sumažėjo.

Praeitais metais verslas skundė institucijų sprendimus dėl PVM grąžinimo, darbuotojų komandiravimo ir jiems taikytinos teisės nustatymo, transporto paslaugų teikimo klausimų.

Valstybės, dėl kurių institucijų į SOLVIT kreiptasi dažniausiai

2020 m. spręstos lietuvių problemos buvo susijusios su institucijų sprendimais, gautais net iš 11 ES valstybių narių. Trečius metus iš eilės daugiausia **SOLVIT kompetencijos bylą** (2018 m. – 9, 2019 m. – 8, 2020 m. – 6) Lietuvos SOLVIT centras gavo dėl Vokietijos institucijų priimtų sprendimų. Antroje vietoje pagal gautų bylą skaičių lieka Airija (3 bylos) ir Jungtinė Karalystė (3 bylos).

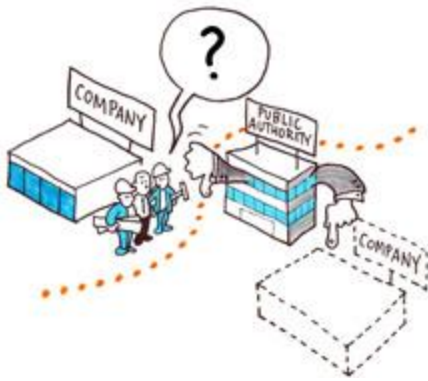
SĖKMĖS ISTORIJS

Lietuvos pilietė kreipėsi pagalbos į SOLVIT, nes susidūrė su sunkumais Vokietijoje. Lietuvė norėjo ten dirbti socialine darbuotoja, todėl jos **profesinė kvalifikacija** turėjo būti pripažinta Vokietijos institucijos. Pateikusi reikiamus dokumentus, pilietė kvalifikacijos pripažinimo laukė ilgiau nei 1 m. Laukdama sprendimo ji negalėjo dirbti pagal specialybę ir prarado darbo pasiūlymą.

Pagal ES teisės aktus, sprendimas dėl profesinės kvalifikacijos pripažinimo turi būti priimtas per 3 mėnesius.

Po SOLVIT įsitraukimo – sprendimas dėl profesinės kvalifikacijos pripažinimo išduotas.

Lietuvos įmonei kilo keblumų komandiruoiant darbuotojus, ne ES piliečius, į kitas ES valstybes. Įmonė kėlė klausimus, susijusius su **darbuotojų komandiravimu** laikotarpiais. Nors SOLVIT ir nenustatė konkretaus ES teisės pažeidimo, **SOLVIT išaiškino** įmonei darbuotojų, ne ES piliečių, komandiravimo aspektus ES-oje, todėl įmonė gali tinkamai planuoti savo veiklą.

ES pilietis ir jo sutuoktinė, Rusijos pilietė, persikėlę gyventi iš Italijos į Lietuvą, kreipėsi į kompetentingą Lietuvos instituciją dėl sutuoktinės privalomojo sveikatos draudimo. Lietuvos institucija atsisakė apdrausti ES piliečio sutuoktinę, nes ji nėra ES pilietė. Institucija jai taikė ne ES teisės aktus, o Lietuvos nacionalinius įstatymus, kurie nustatė papildomas sąlygas užsieniečiams.

SOLVIT paaiškino Lietuvos institucijai, kad sutuoktinė yra pasinaudojusi teise laisvai judėti ES-oje, nes prieš tai gyveno Italijoje, todėl ji turi **ES piliečio sutuoktinės statusą** ir jai taikomi palankesni ES teisės aktai. ES teisė tokiems sutuoktiniams numato tokias pat teises kaip ir patiems ES piliečiams, todėl ji turi būti apdrausta tokiomis pat sąlygomis.

Po SOLVIT įsitraukimo – sutuoktinė buvo apdrausta privalomuoju sveikatos draudimu ir Lietuvoje gali naudotis visomis sveikatos priežiūros paslaugomis.

Lietuvos pilietė, gyvenanti Prancūzijoje, kreipėsi į vietinę instituciją, norėdama pasikeisti savo nebegaliojantį lietuvišką **vairuotojo pažymėjimą**. Šis procesas Prancūzijoje truko net 2 m. – visą šį laiką pilietė negalėjo vairuoti.

Po SOLVIT įsitraukimo – išduotas naujas vairuotojo pažymėjimas.